

УДК 334.723

DOI:10.5281/zenodo.11916946

О.М. Ткаленко, канд. техн. наук, доц. (ДУИКТ, Київ)

ОСОБЛИВОСТІ ВПЛИВУ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ НА РОЗВИТОК МАЛОГО ТА СЕРЕДНЬОГО БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ

Євроінтеграція – це процес політичного, економічного та соціального інтегрування країни до Європейського Союзу (ЄС), який вимагає виконання низки умов та реформ для досягнення стандартів, встановлених ЄС. Політична інтеграція включає реформування політичних та адміністративних систем країни, зміцнення демократії, верховенства права, забезпечення прав людини та боротьби з корупцією. Економічна інтеграція передбачає приведення економічних стандартів країни у відповідність до норм і вимог ЄС. Основний вплив євроінтеграції України можна узагальнити у таких аспектах як доступ до ринків, регуляторне середовище, інвестиції та фінансування, конкурентноспроможність, освіта, технологічний розвиток.

Хоча євроінтеграція приносить багато переваг, вона також супроводжується викликами, такими як посилення конкуренції з боку європейських компаній, необхідність адаптації до нових регуляцій і стандартів, а також вимоги до підвищення ефективності та продуктивності. Але загалом вона створює значні можливості для розвитку і зростання малого та середнього бізнесу в Україні. Поліпшення бізнес-клімату і правової захищеності інвесторів внаслідок євроінтеграції підвищить привабливість України для прямих іноземних інвестицій.

За результатами щомісячного опитування підприємств New Monthly Enterprises Survey (#NRES), як Інститут економічних досліджень та політичних консультацій провів у березні 2024-го, майже половина підприємств відзначають покращення ділової активності у 2024 році. В залежності від розміру компанії спостерігаються відмінності в ІВДА. Значення Індексу є найменшим для мікропідприємств, поступово зменшується для малих підприємств. Водночас показник для середніх і великих підприємств збільшився. Високий рівень ІВДА свідчить про стабільне економічне зростання та позитивні перспективи для бізнесу, тоді як низький рівень може вказувати на економічні труднощі та потребу в коригуванні економічної політики [1].

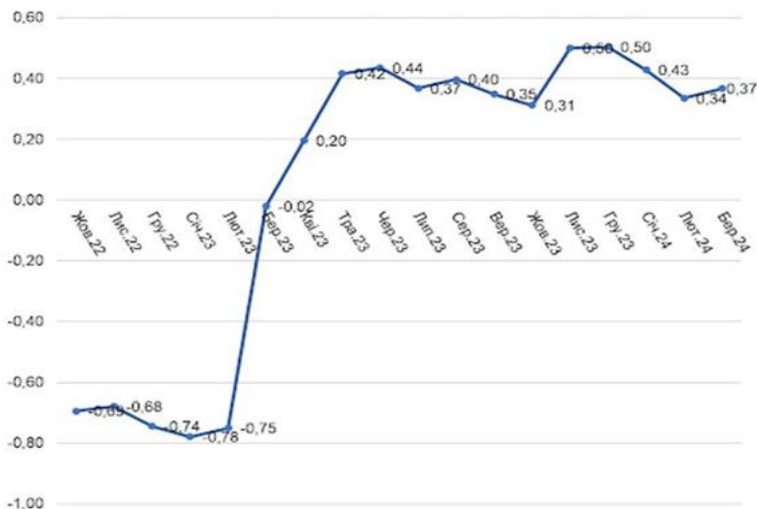

Рисунок 1 - Індекс Відновлення Ділової Активності

Основні аспекти розвитку МСБ в Україні за період 2019 до 2024 року включають економічні показники, вплив пандемії COVID-19, військові дії, регуляторні зміни, технологічний розвиток та перспективи на майбутнє. Військові дії призвели до загального зниження економічної активності у країні. Війна стимулювала багато підприємств впроваджувати інновації та цифрові технології. Перехід до онлайн-формату роботи, розвиток електронної комерції та використання новітніх технологій для оптимізації процесів стали необхідністю для виживання у складних умовах. Станом на початок 2024 року у більш стабільних регіонах України спостерігалось зростання активності МСБ, особливо у сфері виробництва, логістики та інформаційних технологій (ІТ).

Для подолання бар'єрів розвитку підприємництва в Україні необхідна узгоджена та цілеспрямована політика, що охоплює всі рівні державного управління та співпрацює з приватним сектором і міжнародними партнерами. Ефективні реформи, спрямовані на стабілізацію безпекової ситуації, дерегуляризацію, боротьбу з корупцією, розвиток інфраструктури, покращення доступу до фінансування та підтримку інновацій, допоможуть створити сприятливі умови для розвитку малого та середнього бізнесу в Україні.

Усунення бар'єрів для розвитку підприємництва в Україні вимагає комплексного підходу, що включає політичні, економічні,

соціальні та інфраструктурні заходи. Для стабілізації безпекової ситуації в країні необхідне посилення її обороноздатності. Підтримка макроекономічної стабільності можлива через ефективну фіскальну та монетарну політику. Підтримка фінансових інструментів можлива через розширення доступу до фінансових ресурсів для МСБ через розвиток мікрофінансових установ, кредитних спілок та програм підтримки стартапів. Необхідно заохочувати іноземних інвесторів та міжнародних фінансових інституцій до інвестування в українські МСБ, розроблювати і впроваджувати грантові програми для підтримки інновацій та стартапів. Для розвитку цифрової інфраструктури необхідно розширювати доступ до високошвидкісного Інтернету в усіх регіонах країни, впроваджувати цифрові технології та підтримувати проекти з цифровізації бізнесу. Для вирішення кадрових проблем бажано підвищувати якість професійної освіти й виконувати підготовку кадрів відповідно до потреб ринку праці, а також розроблювати програми перекваліфікації, підвищувати кваліфікацію працівників у співпраці з бізнесом. Необхідно створювати умови для повернення кваліфікованих кадрів із-за кордону, залучати іноземних спеціалістів, поліпшувати умови праці та забезпечувати соціальний захист працівників.

Україна продовжує адаптувати своє законодавство до вимог ЄС, що сприятиме підвищенню якості продукції та конкурентноспроможності українських підприємств на міжнародних ринках. Впровадження сучасних ІТ-рішень, автоматизації виробництва та електронних платформ для торгівлі стане ключовим драйвером розвитку. Євроінтеграція відкриватиме нові можливості для МСБ, зокрема у вигляді доступу до європейських програм підтримки, фінансування та технологій. Гармонізація регуляторної бази з європейськими стандартами продовжить покращувати бізнес-клімат в Україні, стимулюючи подальший розвиток МСБ. Впровадження європейських стандартів та регуляцій покращить правове середовище, роблячи його більш прозорим і передбачуваним для бізнесу.

Інформаційні джерела

1. Інститут економічних досліджень та політичних консультацій. URL: <http://www.ier.com.ua/ua>
2. Всесвітній економічний форум. URL: <https://www.weforum.org/>
3. Фонд розвитку підприємництва. Офіційний сайт. URL: <https://bdf.gov.ua/>